

Επεξεργασία και διαχείριση στερεών αποβλήτων

Ενότητα 2: Διαχείριση στερεών αποβλήτων – Νομικό πλαίσιο.

Μουσιόπουλος Νικόλαος
Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Διαχείριση στερεών αποβλήτων – Νομικό πλαίσιο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα ενότητας

1. Διαχείριση στερεών αποβλήτων.
  - i. Γενικά.
  - ii. Υφιστάμενη κατάσταση.
  - iii. Διαχείριση στην Ελλάδα.
  - iv. Διαχείριση στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - v. Σχεδιασμός διαχείρισης.
2. Νομικό πλαίσιο διαχείρισης.
  - i. Οι κατευθυντήριες γραμμές της κοινοτικής πολιτικής.
  - ii. Βασικές νομοθετικές διατάξεις.
  - iii. Διεθνής δράση.
  - iv. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

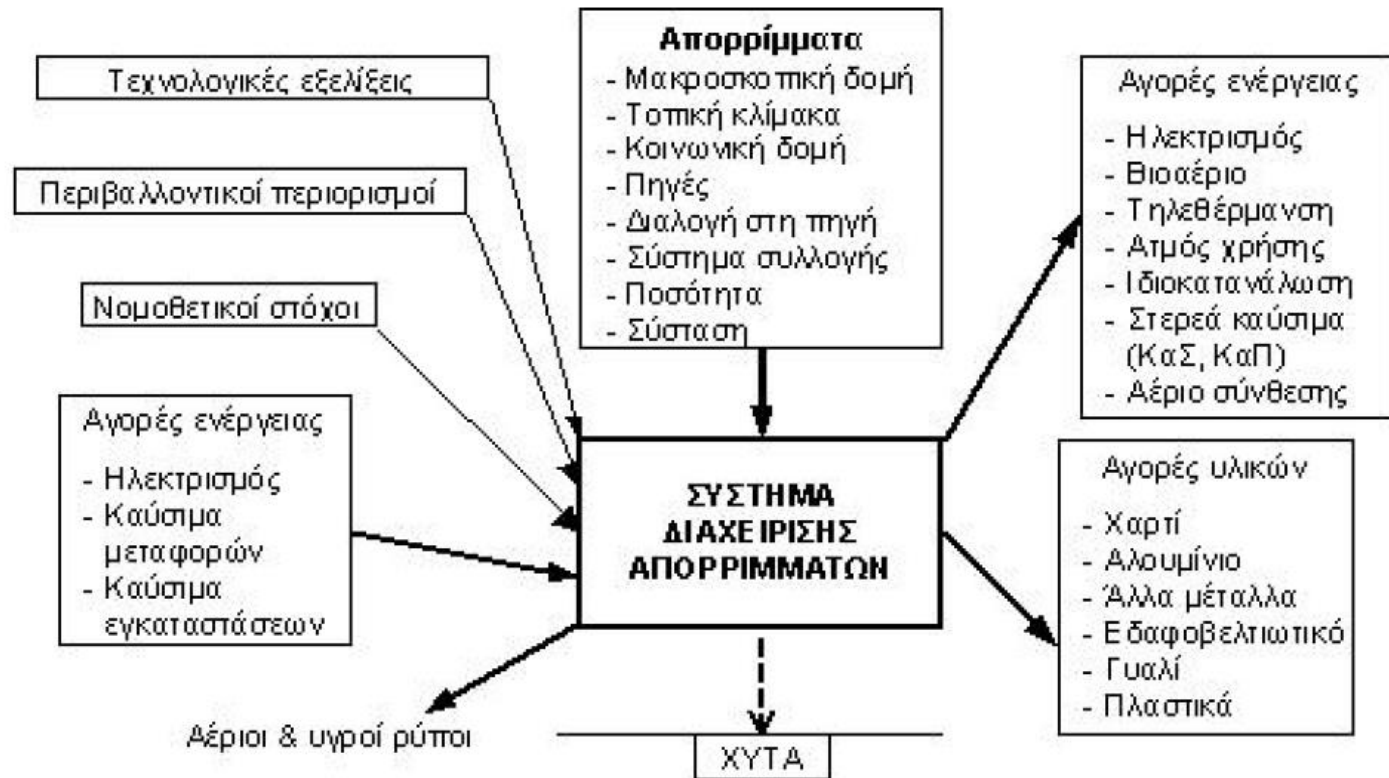

Σκοποί ενότητας

- Γενικά περί της διαχείρισης στερεών αποβλήτων.
- Υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Κατευθυντήριες γραμμές της Κοινοτικής πολιτικής.
- Βασικές νομοθετικές διατάξεις και ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη διαχείριση

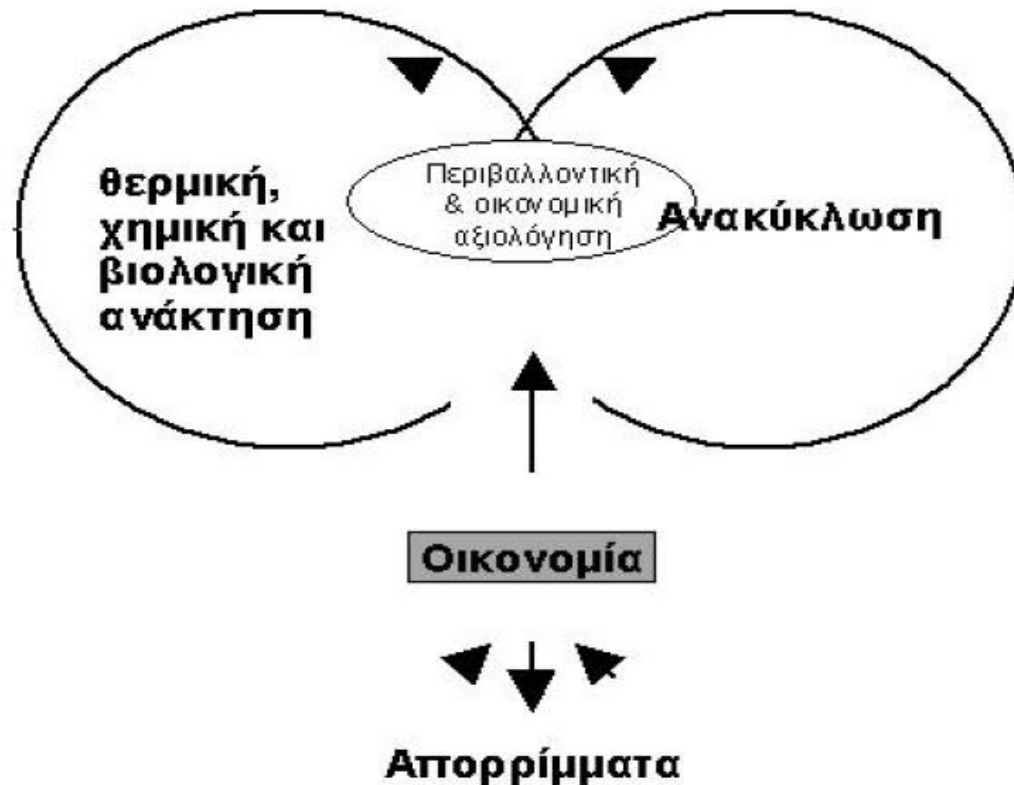

Πηγή:

<http://eclass.auth.gr/modules/document/file.php/MENG320/Σημειώσεις%20μαθήματος/1%20ΠΑΡΑΓΩΓΗ%20ΣΤΕΡΕΩΝ%20ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.pdf>, 09/06/2015.

Δίκτυο διακίνησης για ολοκληρωμένη ανάκτηση πόρων

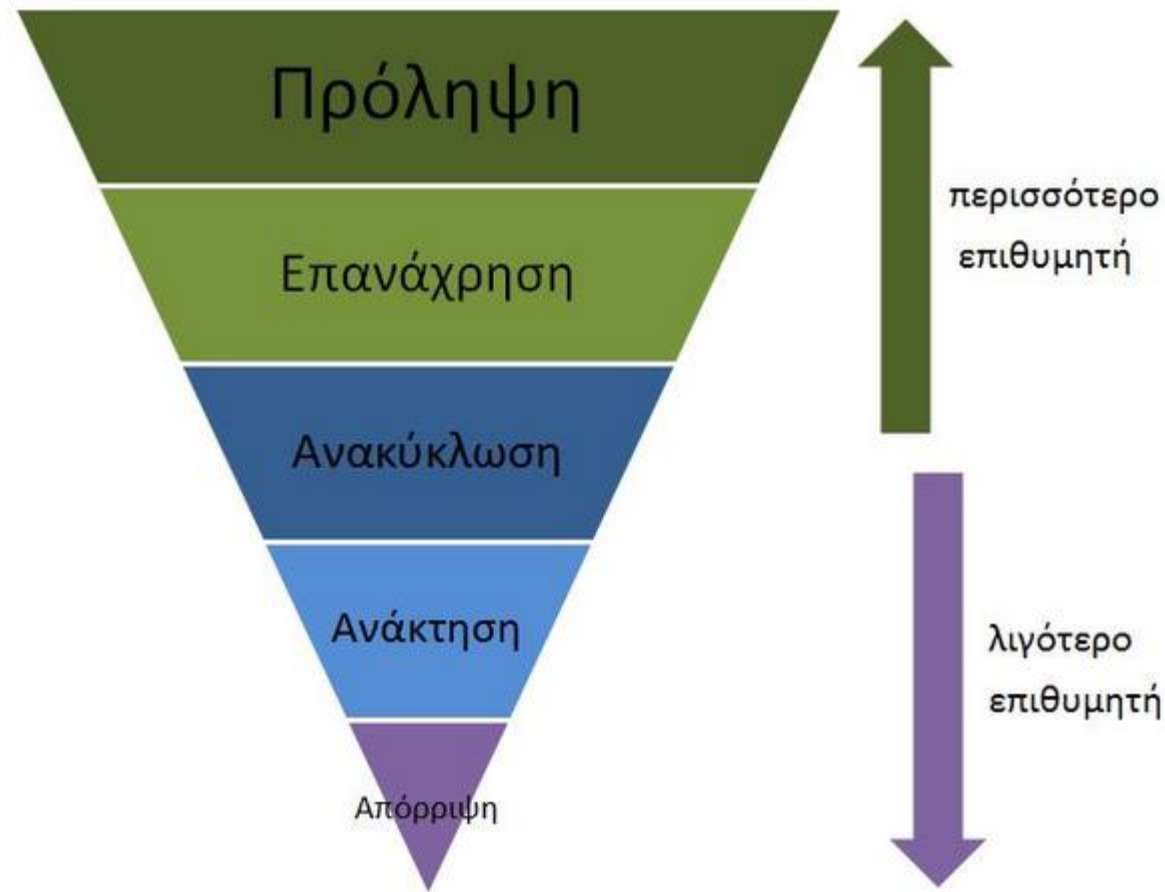
Πηγή:

<http://eclass.auth.gr/modules/document/file.php/MENG320/Σημειώσεις%20μαθήματος/1%20ΠΑΡΑΓΩΓΗ%20ΣΤΕΡΕΩΝ%20ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.pdf>, 09/06/2015.

Ιεράρχηση επιλογών για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων

Πηγή: <http://www.eoan.gr/el/content/19/ti-einai-anakuklosi>, 10/06/2015

Στάδια ενασχόλησης με τα στερεά απόβλητα

Προσωρινή αποθήκευση	Συλλογή	Μεταφορά	Ταφή, λιπασματοποίηση
			ή καύση / διάθεση ανακυκλωμένων υλικών
	Αποκομιδή		Επεξεργασία και διάθεση
		Διαχείριση	

Πηγή:

<http://eclass.auth.gr/modules/document/file.php/MENG320/Σημειώσεις%20μαθήματος/1%20ΠΑΡΑΓΩΓΗ%20ΣΤΕΡΕΩΝ%20ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.pdf>, 09/06/2015.

Διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα

Ανάκτηση υλικών και ενέργειας

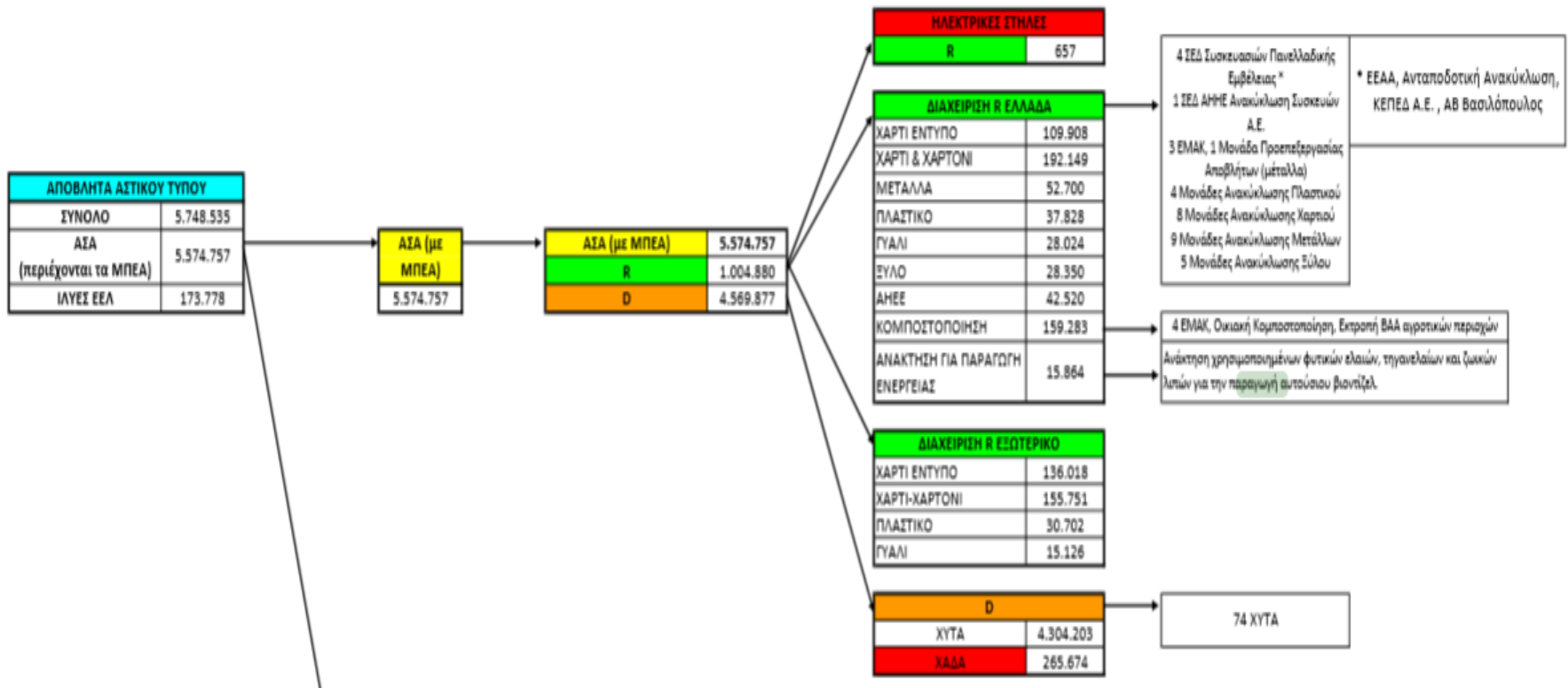
- Ανακύκλωση – κομποστοποίηση: 23% (40-60% σε αναπτυγμένες χώρες της ΕΕ).
- Θερμική επεξεργασία – ανάκτηση ενέργειας: 0% (30-45% σε αναπτυγμένες χώρες της ΕΕ).

Τελική διάθεση στο έδαφος

- Τελική διάθεση στο έδαφος / ταφή: 77% (1-2% σε αναπτυγμένες χώρες της ΕΕ).

Διάγραμμα ροής, παραγωγής και διαχείρισης ΑΣΑ (t)

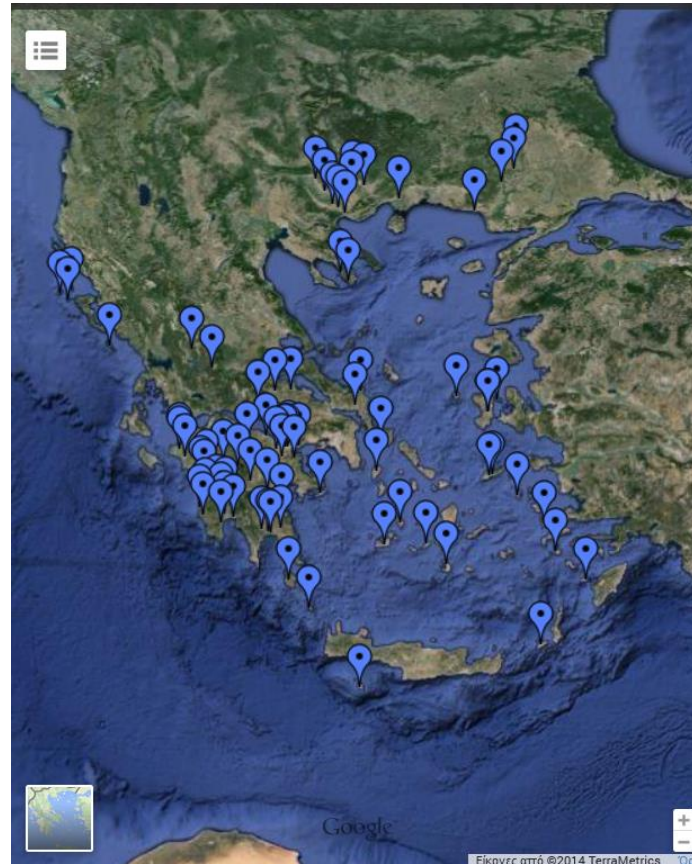

R: Recycling, D: Disposal, ΜΠΕΑ: Μικρές Ποσότητες Επικίνδυνων Αποβλήτων

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2013.

Παράνομοι χώροι ανεξέλεγκτης διάθεσης αποβλήτων στην Ελλάδα

Πηγή: <http://www.skai.gr/news/folders/paranomes-homateres/fakeloi-arthro/224721/dimosiografiki-ereuna-kai-hartis-me-tis-paranomes-homateres/>, 26.09.2014.

Κέντρα διαλογής ανακυκλώσιμων υλικών

Περιφέρεια	Αριθμός μονάδων		Εξυπηρετούμενος πληθυσμός (Μόν. 2011)	
	Λειτουργεί	Κατασκευασμένο	Λειτουργεί	Κατασκευασμένο
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ-ΘΡΑΚΗ	1	4*	100.273	378.736
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	7		1.265.268	
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1		281.797	
ΗΠΕΙΡΟΣ	1		82.767	
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	3		529.165	
ΙΟΝΙΟΙ ΝΗΣΟΙ	2		161.006	
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	1		425.183	
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	2		467.808	
ΑΤΤΙΚΗ	4	1**	3.460.135	
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	3		444.134	
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ			19.168	
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ			93.399	
ΚΡΗΤΗ	1		533.836	
ΣΥΝΟΛΑ ΧΩΡΑΣ	26	5	7.863.939	378.736

Πηγή: [119], [101], [100], Ιδία επεξεργασία

* Κατασκευασμένη υποδομή που δεν έχει τεθεί ακόμη σε λειτουργία

** Το ΚΔΑΥ Αμαρουσίου έχει διακόψει τη λειτουργία του την 1/7/2011

Από το σύνολο των 31 ΚΔΑΥ, 9 ανήκουν στην ΕΕΑΑ (μισθώνει τη λειτουργία σε ιδιώτες), 9 ανήκουν σε Συνδέσμους ΟΤΑ και τα λειτουργούν οι ΦοΔΣΑ και 14 ανήκουν σε ιδιώτες. Η πληθυσμιακή κάλυψη της χώρας σε ΚΔΑΥ φτάνει το 76,2% του πληθυσμού.

Πηγές: ΥΠΕΚΑ, 2013, Αμμάρι, 2012.

Πληθυσμιακή κάλυψη από χώρους υγειονομικής ταφής (2011)

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ		Λειτουργεί	Εξυπηρετούμενος πληθυσμός (Μόνιμος 2011)
01	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ	3	422.845
02	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	11	1.829.558
03	ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1	283.689
04	ΗΠΕΙΡΟΣ	4	336.856
05	ΘΕΣΣΑΛΙΑ	7	732.762
06	ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	3	203.759
07	ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	6	602.562
08	ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	7	484.748
09	ΑΤΤΙΚΗ	1	3.821.839
10	ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	1	406.657
11	ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	3	166.243
12	ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	18	264.931
13	ΚΡΗΤΗ	9	622.967
ΣΥΝΟΛΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΧΥΤΑ ΧΩΡΑΣ		74	10.179.416

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2013.

Υφιστάμενη κατάσταση υποδομών μονάδων επεξεργασίας αποβλήτων

Α/Α	Μονάδες Επεξεργασίας ανάμεικτων ΑΣΑ / Φορέας Διαχείρισης	Δυναμικότητα (tn/y)	Έτος έναρξης λειτουργίας	Απόβλητα (tn/year) που υποβλήθηκαν σε επεξεργασία (εισερχόμενα)	
				2010	2011
1	Εγκατάσταση Μηχανικής Ανάκτησης - Κομποστοποίησης (ΕΜΑΚ) Άνω Λιοσίων, Αττικής / ΕΣΔΚΝΑ	300.000	2007	47.389*	141.769
2	ΕΜΑΚ Χανίων / ΔΕΔΙΣΑ **	67.500	2006	38.825	37.833
3	Μονάδα Προεπεξεργασίας (βιοξήρανσης) Απορριμμάτων Ηρακλείου / ΕΣΔΑΚ	75.000	2009	69.409	71.875
4	Μονάδα Μηχανικής - Βιολογικής Προεπεξεργασίας ΑΣΑ και Βιολογικής Ιλύος Ν. Κεφαλονιάς / ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	25.000	2010	11.968	10.333
ΣΥΝΟΛΟ 4 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ		467.500		167.591	261.810

Πηγή: Τμ. Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων ΥΠΕΚΑ, Ερωτηματολόγιο ΦοΔΣΑ, [119], Ιδία επεξεργασία

* 6μηνη λειτουργία λόγω τεχνικών προβλημάτων

** Εντός του ΕΜΑΚ Χανίων υπάρχει γραμμή ΑΥ των μπλε κάδων

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2013.

Ολοκληρωμένες Εγκαταστάσεις Διαχείρισης Αποβλήτων (ΟΕΔΑ)

Τρεις ΦοΔΣΑ λειτουργούν εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης:

- α) ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ Δήμου Χανίων Κρήτης,
- β) Εταιρία Διαχείρισης Αποβλήτων Κεφαλονιάς και
- γ) ΕΣΔΚΝΑ με ΜΕΑ και ΧΥΤΥ στην ίδια θέση.

ΔΕΔΙΣΑ ΑΕ - Πηγή:
<http://www.zarpanews.gr/tag/ΔΕΔΙΣΑ/>, 02/06/2015.

ΕΣΔΚΝΑ - Πηγή: <http://www.aftodioikisi.gr/tag/esdkna>,
03/06/2015.

Προβληματισμοί κατά τη διαδικασία σχεδιασμού

- Το πλαίσιο της συνήθους διεξαγωγής δραστηριοτήτων σχεδιασμού.
- Οι επιπτώσεις των χρονικών περιόδων σχεδιασμού.
- Τα επίπεδα δικαιοδοσίας, στα οποία οι μελέτες σχεδιασμού διεξάγονται.
- Οι επιπτώσεις εναλλακτικών δραστηριοτήτων και τεχνολογιών.
- Τα ήδη καθορισμένα προγράμματα και σχέδια.

Μεθοδολογία σχεδιασμού

1. Ορισμός και εξειδίκευση του προβλήματος.
2. Συλλογή και απογραφή δεδομένων.
3. Αξιολόγηση και σύνθεση εναλλακτικών λύσεων.
4. Επιλογή προγραμμάτων και σχεδίων.
5. Ανάπτυξη χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.
6. Οργάνωση της πορείας υλοποίησης.

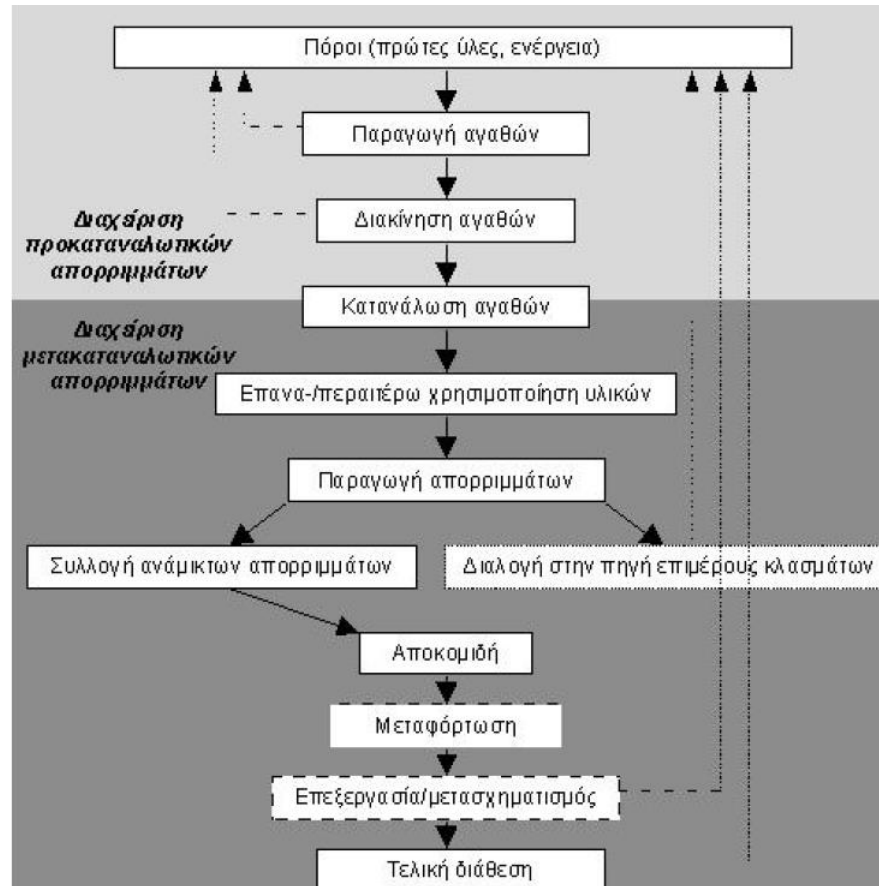

Σημαντικά επακόλουθα μιας απόφασης δράσεων διαχείρισης

- Υιοθέτηση ενός σχεδίου διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων και των ειδικών προγραμμάτων.
- Υιοθέτηση ενός κατάλληλου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης.
- Επιλογή ενός φορέα ή φορέων που θα διαχειριστούν το σχέδιο και θα χειρισθούν το σύστημα.
- Επιλογή προσωπικού, χρηματοδοτικών πόρων και μέσων.

Ιεραρχική δομή ενός συστήματος ολοκληρωμένης διαχείρισης

Πηγή:

<http://eclass.auth.gr/modules/document/file.php/MENG320/Σημειώσεις%20μαθήματος/1%20ΠΑΡΑΓΩΓΗ%20ΣΤΕΡΕΩΝ%20ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.pdf>, 09/06/2015.

Εγκαταστάσεις ολοκληρωμένης διαχείρισης

1. Σταθμός μεταφόρτωσης.
2. Μονάδα θερμικής επεξεργασίας.
3. Μονάδα ανάκτησης υλικών ή και κομποστοποίησης.
4. Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ).

Αρμόδιοι φορείς

- Ν. 4042/2012: Το ΠΕΣΔΑ εκπονείται και υλοποιείται από τον αρμόδιο ΦοΔΣΑ που έχει την ευθύνη διαχείρισης των έργων, της προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, αξιοποίησης και τελικής διάθεσης των ΑΣΑ. Οι ΟΤΑ συμμετέχουν στους ΦοΔΣΑ.

Νομικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση (1/2)

- Ν. 2939/2001 (ΦΕΚ 179/Α/06.08.2011)
«Συσκευασίες και εναλλακτική διαχείριση των
συσκευασιών άλλων προϊόντων – Ίδρυση
Εθνικού Οργανισμού Εναλλακτικής
Διαχείρισης Συσκευασιών και άλλων
Προϊόντων», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.
3854/10 (ΦΕΚ 94/Α/23.06.2010) και το Ν.
4042/2012.

Νομικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση (2/2)

- Ν. 4042/2012 (ΦΕΚ 24/Α/13.02.2012) «Ποινική Προστασία του Περιβάλλοντος – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ – Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ – Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» που ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΕ για τα απόβλητα, καθώς και από τις ειδικές προβλέψεις του Ν. 4014/11 (ΦΕΚ 209/Α/21.09.2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμισης αυθαιρέτων σε συνάρτηση με τη δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος».

Ενσωμάτωση οδηγιών της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο

- ΚΥΑ 29407/3508/2002 (ΦΕΚ 1572 Β) «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων» προς ενσωμάτωση της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ.
- ΚΥΑ 22912/1117/2005 (ΦΕΚ 759 Β) «Μέτρα και όροι για την πρόληψη και τον περιορισμό της ρύπανσης του περιβάλλοντος από την αποτέφρωση των αποβλήτων» προς ενσωμάτωση της Οδηγίας 2000/76/ΕΚ.
- Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων (ΕΚΑ) σύμφωνα με το Παράρτημα της Απόφασης 2002/532/ΕΚ.

ΚΥΑ που έχουν τροποποιηθεί με Ν. 4042/2012

- 50910/2727/2003 «Μέτρα και Όροι για τη Διαχείριση των Στερεών Αποβλήτων. Εθνικός και Περιφερειακός Σχεδιασμός Διαχείρισης».
- 13588/725/2006 «Μέτρα, όροι και περιορισμοί για τη διαχείριση των επικίνδυνων αποβλήτων, σε συμμόρφωση με την Οδηγία 91/689/ΕΟΚ.
- 146163/2012 «Μέτρα και όροι για τη Διαχείριση Αποβλήτων Υγειονομικών Μονάδων».

Νομικό πλαίσιο για τα βιοαπόβλητα

ΒΙΟΑΠΟΒΛΗΤΑ (ΒΑ)	2010		2011	
Σύνολο βιοαποβλήτων (βάσει % σύστασης)	2.610.009		2.469.617	
Εκτροφή ΒΑ για Ανάκτηση	89.380	3,4%	107.008	4,3%
Κάδοι οικιακής κομποστοποίησης (εκτίμηση)	10.000		10.000	
Εκτροφή οργανικού κλάσματος αγροτικών περιοχών (εκτίμηση)	79.380		81.144	
Ανάκτηση χρησιμοποιημένων φυτικών ελαίων, τηγανελαίων και ζωικών λιπών	-		15.864	
Χωριστή Συλλογή ΒΑ				

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2013.

Νομοθεσία σχετικά με τα κτηνοτροφικά απόβλητα

Κανονισμός 1069/2009/ΕΚ περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο.

Νομικό πλαίσιο – Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής (ΟΤΚΖ)

- ΥΑ 105136/2004: Ίδρυση και λειτουργία της Εναλλακτικής Διαχείρισης Οχημάτων Ελλάδος (ΕΔΟΕ).
- Στόχοι ανακύκλωσης ΟΤΚΖ σύμφωνα με ΠΔ 116/2004:

ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡ/ΝΙΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ	Επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση ^(*)	Επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση ^(*)
1-1-2006	80%	85%
1-1-2015	85%	95%

^(*) Τα ποσοστά καθορίζονται ως μέσοι όροι κατά βάρος ανά όχημα.

Πηγή: ΥΠΕΚΑ, 2013.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
  - **Εικόνες:**
    - <http://eclass.auth.gr/modules/document/file.php/MENG320/Σημειώσεις%20μαθήματος/1%20ΠΑΡΑΓΩΓΗ%20ΣΤΕΡΕΩΝ%20ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.pdf>, 09/06/2015.
    - <http://www.eoan.gr/el/content/19/ti-einai-anakuklosi>, 10/06/2015.
    - <http://www.skai.gr/news/folders/paranomes-homateres/fakeloi-arthro/224721/dimosiografiki-ereuna-kai-hartis-me-tis-paranomes-homateres/>, 26.09.2014.
    - Αμμάρι Ν., 2012, Εθνική βάση δεδομένων σε ΓΣΠ εγκαταστάσεων και χώρων απορριμματικού ενδιαφέροντος, Διπλωματική εργασία, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Πολυτεχνική Σχολή, ΑΠΘ.
    - <http://www.zarpanews.gr/tag/ΔΕΔΙΣΑ/>, 02/06/2015.
    - <http://www.aftodioikisi.gr/tag/esdkna>, 03/06/2015.

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

– Πίνακες:

- ΥΠΕΚΑ, 2013, Αναθεώρηση Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων, Υφιστάμενη Κατάσταση Διαχείρισης Αποβλήτων και Αξιολόγηση της Υφιστάμενης Κατάστασης, 2^ο παραδοτέο, Αθήνα.

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Μουσιόπουλος Νικόλαος. «Επεξεργασία και διαχείριση στερεών αποβλήτων. Διαχείριση στερεών αποβλήτων – Νομικό πλαίσιο». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

<http://eclass.auth.gr/courses/OCRS392/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Περκουλίδης Γιώργος
Θεσσαλονίκη, Εαρινό Εξάμηνο 2014-2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

